

Jarosław Matysiak
Józef Malinowski
Poznań

MATERIAŁY HELENY SZAFRAN
(1888–1969)
(P.III–38)

Helena Szafran urodziła się 21 października 1888 r. w Poznaniu, w rodzinie rzemieślniczej. Była córką Ignacego, cholewkarza z zawodu i Walentyny z Radzimskich. Po ukończeniu w marcu 1904 r. 9-klasowej Städtische Mittelschule zu Posen, pracowała przez jakiś czas u ojca w warsztacie. W 1907 r. była zatrudniona w niemieckiej firmie handlowej M. Lohmeyera, a w latach 1916–1918 w Towarzystwie Akcyjnym H. Cegielski w Poznaniu, gdzie była kierowniczką Kasy Chorych. Jednocześnie uzupełniała wiedzę przez samokształcenie. W 1913 r. rozpoczęła działalność oświatową w Związku Stowarzyszeń Kobiet Pracujących, a następnie w Stowarzyszeniu Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej. Od 1914 r. aż do II wojny światowej zaangażowana była w działalność harcerską, gdzie pełniła funkcje instruktora oświatowego. Po ukończeniu w czerwcu 1919 r. półrocznego kursu pedagogicznego Helena Szafran rozpoczęła pracę jako nauczycielka w Szkole Podstawowej nr 3 w Poznaniu, przygotowując się równocześnie do egzaminu maturalnego, który zdawała 10 lutego 1922 r. jako eksternistka przy Państwowym Gimnazjum im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

W tym samym roku rozpoczęła studia botaniczne (dodatkowo studiowała filozofię) na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego (UP), które ukończyła w 1926 r. publikując pracę dyplomową pt. *Łąki nad ujściem Piaśnicy*. Na opisanym przez nią terenie został utworzony zaprojektowany w jej pracy rezerwat roślin atlantyckich. Poszerzeniem studiów była praca florystyczna z terenów doliny rzeki Cybiny pt. *Malta* (1929), za którą otrzymała II nagrodę Państwowej Rady Ochrony Przyrody. W 1932 r. w Zakładzie Botaniki Ogólnej Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UP pod kierownictwem prof. Adama Wodziezicki przygotowała i obroniła pracę doktorską pt. *Przyczynki do historii badań flory poznańskiej*, w której przedstawiła historię badań flory wielkopolskiej jak i spis roślin naczyniowych wykazanych w pracach florystów wielkopolskich od roku 1932. W tym samym roku Senat Akademicki Uniwersytetu Poznańskiego przyznał jej Medal Brązowy im. Heliodora Święcickiego za pracę pt. *W obronie lasów Puszczykowa*, gdzie autorka omawiała znaczenie i wartości przyrodnicze kompleksu leśnego, który miał być włączony w skład projektowanego Wielkopolskiego Parku Narodowego.

W okresie studiów i bezpośrednio po nich Helena Szafran nadal pracowała jako nauczycielka. W latach 1924–1929 uczyła w Szkole Wydziałowej Nr 2 w Poznaniu i w Prywatnym Żeńskim Seminarium Nauczycielskim Juliusza Słowackiego, gdzie uzyskała dyplom nauczyciela szkół średnich.

W latach 1929–1936 była Kierowniczką Szkoły Wydziałowej Nr 6 w Poznaniu. Po zlikwidowaniu tego typu szkół, w roku szkolnym 1936/1937 została inspektorem nauczania przyrody i geografii w szkołach powszechnych na obszarze podlegającym Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego i Pomorskiego. Na tym stanowisku szczególnie zasłużyła się w akcji propagowania i zakładania szkolnych ogródków dydaktycznych w ramach nowego programu nauczania przyrody. W roku 1937 objęła stanowisko przełożonej Państwowego Liceum Pedagogicznego Żeńskiego w Inowrocławiu.

Jesienią 1939 r. po zajęciu Inowrocławia przez Niemców Helena Szafran zagrożona aresztowaniem opuściła miasto i schroniła się u siostry w Luboniu koło Poznania, gdzie przebywała do końca wojny biorąc udział w tajnym nauczaniu młodzieży i dorosłych.

Pod koniec lutego 1945 r. powróciła do Inowrocławia i organizowała na nowo Liceum Pedagogiczne, którym kierowała do końca sierpnia 1947 r. Od lutego 1946 r. pełniła jednocześnie obowiązki delegata Państwowej Rady Ochrony Przyrody na powiat Inowrocław. Od września 1947 r. rozpoczęła prace jako adiunkt w Zakładzie Systematyki i Geografii Roślin Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego UP, a rok później została przeniesiona w tym samym charakterze służbowym do Zakładu Ochrony Przyrody i Upraw Krajobrazu na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UP. W roku akademickim 1947/1948 prowadziła wspólnie z prof. Wodzicką seminarium z biocenotyki i ochrony przyrody. Po śmierci kierownika zakładu – prof. Adama Wodziczki w 1948 r. – przejęła po nim wykłady i ćwiczenia z ochrony przyrody, wykłady z botaniki ogólnej dla pierwszego roku słuchaczy Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego, a w latach 1949–1952 prowadziła Seminarium Biocenotyki i Ochrony Przyrody.

Z dniem 1 września 1954 r. dotychczasowy uniwersytecki Zakład Ochrony Przyrody i Uprawy Krajobrazu został przejęty przez Zakład Ochrony Przyrody PAN z siedzibą w Krakowie, a placówka poznańska została oddziałem Zakładu Ochrony PAN. Pomimo zmian organizacyjnych Helena Szafran pozostawała na stanowisku adiunkta aż do momentu przejścia na emeryturę we wrześniu 1960 r. W okresie tym pracowała nad materiałami do inwentarza zabytków przyrody Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej.

W dniu 19 maja 1961 r. przeprowadziła przewód habilitacyjny na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na podstawie pracy pt.: *Poznań i okolica*. Po przejściu na emeryturę prowadziła wykłady zlecone z ochrony przyrody dla studentów biologii aż do roku akademickiego 1965/1966.

Helena Szafran aktywnie udzielała się w wielu organizacjach naukowych i społecznych. Od 1945 r. była członkiem Ligi Ochrony Przyrody (LOP) w latach 1949–1956 była prezesem Okręgu Poznańskiego, a w latach następnych członkiem Prezydium Zarządu LOP w Poznaniu. W lipcu 1952 r. została zastępcą przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Przyrody. W grudniu 1955 r. decyzją Wydziału III Matematyczno-Przyrodniczego Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk wybrana została członkiem Komisji Biologicznej. Od stycznia 1955 r. była członkiem Państwowej Rady Ochrony Przyrody (PROP), a od kwietnia 1956 r. przewodniczącą komisji Ochrony Roślin PROP, która przygotowywała nową i weryfikowała dotychczasową listę roślin prawnie chronionych. Od 1957 r. była członkiem Rady Wielkopolskiego Parku Narodowego, a w latach 1960–1967 pełniła funkcję przewodniczącej Rady. W latach 1949–1958 pełniła funkcję sekretarza Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Prowadziła też działalność redaktorsko-wydawniczą. W latach 1937–1938 była redaktorem naczelnym „Młodego Przyrodnika” – pierwsze czasopismo popularnonaukowe przeznaczonego dla młodzieży szkolnej. W latach 1957–1963 pełniła funkcję sekretarza czasopisma „Przyroda Polski Zachodniej”. Brała także aktywny udział w pracach nad wznowieniem pracy Adama Wodziczki pt. *Na straży przyrody*. (III wydanie 1965 r. i IV wydanie 1967 r.). Pod jej kierunkiem zespół specjalistów poprawił i uzupełnił książkę, a Helena Szafran napisała kilka rozdziałów.

W dorobku naukowym i publicystycznym Heleny Szafran znajduje się ponad 100 rozpraw, artykułów i sprostowań z zakresu botaniki (*Łąki nad ujściem Piaśnicy*, „Ochrona Przyrody”, 1926, R. 6, s. 85–87), florystyki (*Malta 1929*, *Przyczynki do historii badań flory poznańskiej*, „Biblioteka Kroniki m. Poznania” 1933), ochrony przyrody (*W obronie lasów Puszczykowa*, „Wydawnictwo Okręgowego Komitetu Ochrony Przyrody na Wielkopolskę i Pomorze”, 1932, nr 3, s. 3–8; *Fenol ante portas*, „Przyroda Polski Zachodniej”, 1958, R. 2, nr 2 (4), s. 186–187), dydaktyki szkolnej (*Dni lasu i Ochrony Przyrody w szkole*, „Chrońmy Przyrodę Ojczystą”, 1954, R. 10, nr 5, s. 45–49). Jest także

autorką licznych biografii przyrodników i botaników zamieszczonych w *Słowniku biologów polskich* (Warszawa 1987). Zamierzała opublikować biografie wielkopolskich botaników i historii poznańskiego Zakładu Ochrony Przyrody. Sporządziła inwentarz rezerwatów i zabytków przyrody Wielkopolski, Ziemi Lubuskiej i częściowo Pomorza Zachodniego zestawionych przez nią na podstawie zarówno ankiet, literatury jak i badań w terenie. Jako pierwsza zainicjowała tworzenie szkolnych rezerwatów dydaktycznych na terenie Poznania. Współpracowała z licznymi szkołami na terenie Poznania i Wielkopolski w zakresie dydaktyki ochrony przyrody.

Za działalność naukową i społeczną na polu dydaktyki, botaniki i ochrony przyrody otrzymała szereg medali i odznaczeń. Brązowy Medal Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości (1929), Medal Brązowy Senatu Akademickiego UP (1932), Medal Brązowy za długoletnią służbę państwową (1933), Złoty Krzyż Zasługi (1956), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1967), Złotą Odznakę Ligi Ochrony Przyrody (1964) honorowe członkostwo Ligi Ochrony Przyrody (1968).

Docent dr Helena Szafran zmarła w Poznaniu dnia 17 lutego 1969 r. Pochowana została 20 lutego tegoż roku na poznańskim Cmentarzu Komunalnym nr 2 na Junikowie (pole 9, kwatery 5; rząd 4, miejsce 147). Jej imię nosi jedna z ulic w Poznaniu.

Materiały Heleny Szafran zostały zakupione przez Archiwum PAN Oddział w Poznaniu w latach 1969–1971 od siostry Wisławy Szafran (ks. nab. „B” 3, 13). Od października 2002 r. porządkowaniem spuścizny zajmował się autor inwentarza. Prace zostały ostatecznie ukończone w marcu 2005 r. Inwentarz przepisał i naniósł poprawki w czerwcu 2021 r. Józef Malinowski. Rozmiar spuścizny wynosi 4,60 mb. Spuścizna zawiera materiały z lat 1888–1974 i została podzielona na 7 grup.

Grupa I – materiały twórczości naukowej – składa się z 4 podgrup: A. Opracowania, B. Artykuły i referaty, C. Wykłady, D. Materiały warsztatowe. Zawierają one archiwalia z lat 1891–1968 zgromadzone w 119 jednostkach. W podgrupie pierwszej wyróżniają się szczególnie dwie prace: *Rezerваты i pomniki przyrody wielkopolskiej w granicach województwa poznańskiego* oraz *Miasto Poznań i powiat poznański*. Pierwsza z nich jest wnikliwym i kompetentnym studium dotyczącym stanu obiektów przyrodniczych Poznania, Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej na przełomie lat 40 i 50 ubiegłego wieku, opartym na źródłach polskich i niemieckich oraz na badaniach terenowych. Natomiast druga praca jest pewnego rodzaju przewodnikiem po najciekawszych z przyrodniczych punkty widzenia miejscach w Poznaniu i okolicach. Na uwagę zasługuje także monografia powiatów gostyńskiego i rawickiego.

W podgrupie drugiej znajdują się prace dotyczące m. in. stanu środowiska przyrodniczego w Wielkopolsce, działalności Wielkopolan na polu ochrony przyrody, ochrony środowiska naturalnego, działalność LOP i PROP, organizacja wycieczek krajobrazowo-przyrodniczych. W ramach podgrup materiały zostały ułożone w porządku tematyczno-chronologicznym. Grupa trzecia zawiera in. notatki i materiały pomocnicze z wykładów z zakresu ochrony przyrody.

Wśród materiałów warsztatowych przeważają materiały dotyczące Poznania, Wielkopolski, Ziemi Lubuskiej, Pomorza, ochrony przyrody, ochrony wód i gospodarki wodnej, problemów nauki ochrony przyrody w szkolnictwie podstawowym i średnim, gospodarki leśnej i ochrony zasobów leśnych, ochrony ptaków, zielarstwa i ziołolecznictwa, regionów Polski. Są tu ciekawe wypisy źródłowe m. in. dotyczące ochrony przyrody pod koniec XIX i w pierwszej połowie XX w. (w tym niemieckie materiały i dokumenty dotyczące ochrony przyrody w okupowanej przez hitlerowskie Niemcy Wielkopolsce), opisy i fotokopie dokumentów, fotografie, wycinki z czasopism, mapy i szkice. Przy porządkowaniu starano się zachować w miarę możliwości układ tematyczny i porządek nadany przez autorkę spuścizny. Wycinkom prasowym nadano układ chronologiczny. Niektóre teczki mają dość duże rozmiary, nie zmniejszono ich jednak pragnąc zachować układ pierwotny nadany przez twórczynię spuścizny.

Grupa II – materiały działalności – zgrupowane w 37 jednostkach obejmują lata 1942–1968 i podzielone na następne podgrupy: A. Działalność organizacyjno-naukowa; B. Działalność zawodowa; C. Działalność wydawnicza i redakcyjna; D. Działalność społeczna. W pierwszej podgrupie archiwaliów do najciekawszych należą materiały przedstawiające działalność Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz jego oddziału w Poznaniu. Są to m. in. akta Komisji Ochrony Roślin PROP oraz materiały dotyczące dębów rogańskich i sposobów ich ochrony. Pozostałe archiwalia związane są z działalnością w zakładzie Ochrony Przyrody i Upraw Krajowych UP, w Zakładzie Ochrony Przyrody PAN, w towarzystwach naukowych, m. in. Polskim Towarzystwie Botanicznym, Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk. W grupie drugiej znajdują się materiały działalności zawodowej w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Inowrocławiu oraz korespondencja z Archiwum PAN i Wojewódzkim Komitetem Ochrony Przyrody w Koszalinie. W skład materiałów podgrupy trzeciej wchodzi archiwalia związane z działalnością redakcyjną i wydawniczą (głównie umowy i korespondencja).

Aktualną działalność społeczną Heleny Szafran przybliżają archiwalia podgrupy czwartej. Są to m. in. materiały działalności w Lidze Ochrony Przyrody, Wojewódzkim Komitecie Ochrony Przyrody w Poznaniu, Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym, Towarzystwie Miłośników Miasta Poznania – głównie korespondencja, pokwitowania, rachunki, sprawozdania.

Materiały biograficzne z lat 1903–1969 tworzące grupę III zgrupowane w 10 jednostkach to m. in. życiorys i bibliografia prac własnych, dokumenty osobiste, nominacje, materiały związane z kursem pedagogiczno-medycznym, który odbył się w 1919 r. w Poznaniu, notatki z okresu nauki. Grupę zamykają sprawy emerytalno-rentowe, majątkowe i finansowe.

Grupa IV składająca się z 3 jednostek, to korespondencja z lat 1932–1969. Przeważa korespondencja powojenna. Zawiera m. in. listy uczestników półrocznego kursu medyczno-pedagogicznego, listy uczniów i wychowanków Heleny Szafran oraz korespondencję naukową i rodzinną.

Grupa V licząca 3 jednostki zawiera materiały z lat 1928–1974 dotyczące autorki spuścizny, m. in.: nekrologi, artykuły pośmiertne, materiały dotyczące matki Heleny Szafran – Walentyny oraz korespondencje wpływające do siostry Wisławy Szafran.

Grupa VI – materiały osób obcych – składa się z 4 jednostek obejmujących lata 1888–1967. W skład grupy wchodzi referaty i opracowania osób obcych, w tym również z dedykacjami.

Spuściznę zamyka załącznik tworzący grupę VII w ilości 8 jednostek, który zawiera m. in.: „Biuletyny Ligi Ochrony Przyrody” z lat 1959–1968, czasopisma naukowo-przyrodnicze polskie i zagraniczne, prasę codzienną i katolicką, rozkłady jazdy PKS i PKP, mapy połączeń komunikacyjnych PKP i PKS, informator komunikacyjny i wykaz ulic w Poznaniu, przedwojenne przewodniki po Warszawie i okolicach, ratuszu poznańskim i domu Jana Matejki w Krakowie.

Wyłączono ze spuścizny i oddano do biblioteki podręcznej PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu następujące pozycje: *Nie damy pogrześć... Przyczynki do dziejów szkolnictwa na ziemiach zachodnich*, Zielona Góra 1959, „Kronikę Miasta Poznania”, 1961, nr 1 oraz fragment rękopisu prof. Józefa Paczoskiego poświęconego glebom, który włączono do jego spuścizny przechowywanej w Archiwum PAN Oddział w Poznaniu (sygn. P.III–106).

Spuścizna Heleny Szafran otrzymała w PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu sygnaturę P.III–38. Inwentarz obejmuje 184 jednostki i 9 aneksów.

Źródła i bibliografia

1. Materiały Heleny Szafran, Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu, P.III–38, j. a. 157–159, 161.
2. Czartoryski Adam, Urbański Jarosław, *Ochrona przyrody*, [w:] Nauka w Wielkopolsce, Poznań 1973, s. 692–709.
3. Dzieczkowski Andrzej, *Jubileusz doc. dr Heleny Szafran*, [w:] „Biuletyn Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody”, 1968, nr 12 (116), s. 5–7.
4. Tenże, *Helena Szafran*, [w:] „Kronika Miasta Poznania”, 1969, R. 37, nr 3, s. 104–106.
5. Tenże, *Docent dr. Helena Szafran*, [w:] „Sprawozdanie PTPN za II półrocze 1969”, Poznań 1970, nr 2, s. 357–361.
6. Tenże, „*Młody Przyrodnik*” i jego pierwsza redaktorka *Helena Szafranówna*, [w:] „Kronika Wielkopolski”, 1989, nr 3 (52), s. 158–166.
7. Tenże, *Szafran Helena*, [w:] *Wielkopolski Słownik Biograficzny*, Warszawa–Poznań 1981, s. 725.
8. Tenże, *Szafran Helena*, [w:] *Słownik biologów polskich*, Warszawa 1987, s. 522.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	1–119
A. Opracowania	1–15
B. Artykuły, referaty, odczyty	16–20
C. Wykłady i kursy	21–24
D. Materiały warsztatowe	25–119
II. Materiały działalności organizacyjno-naukowej, zawodowej, redakcyjnej, wydawniczej i społecznej	120–156
A. Działalność organizacyjno-naukowa	120–133
B. Działalność zawodowa oraz kontakty z innymi instytucjami	134–136
C. Działalność wydawnicza i redakcyjna	137–148
D. Działalność społeczna	149–156
III. Materiały biograficzne	157–166
IV. Korespondencja	167–169
A. Korespondencja wychodząca	167
B. Korespondencja wpływająca	168–169
V. Materiały o twórczyni zespołu i rodzinne	170–172
VI. Materiały osób obcych	173–176
VII. Załączniki	177–184
Aneksy	1–9

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Prace naukowe i opracowania

1. *Rezerваты i pomniki przyrody wielkopolskiej w granicach województwa poznańskiego. Cz. I: Charakterystyka powiatów województwa poznańskiego z podkreśleniem strony przyrodniczej*
Maszynopis z poprawkami autorskimi
1950, rkp., masz., l., k. 86
2. Jw.
Fragmenty pracy
1950, masz., l., k. 65
3. *Rezerваты i pomniki przyrody wielkopolskiej w granicach województwa poznańskiego. Cz. II: Opisy pomniki i rezerwatów przyrody*
Maszynopis z poprawkami autorskimi
1950, rkp., masz., l., k. 159
4. *Rezerваты i pomniki przyrody wielkopolskiej w granicach województwa poznańskiego. Cz. II: Opisy pomniki i rezerwatów przyrody*
Maszynopis z poprawkami autorskimi
1950, rkp., masz., l., k. 148
5. Jw. – ciąg dalszy
Maszynopis z poprawkami autorskimi
1950, rkp. masz., l., k. 183
6. Jw. – ciąg dalszy
Maszynopis z poprawkami autorskimi
1950, rkp. masz., l., k. 120
7. *Rezerваты i pomniki przyrody wielkopolskiej w granicach województwa poznańskiego. Cz. II: Opisy pomniki i rezerwatów przyrody – ciąg dalszy*
Maszynopis z poprawkami autorskimi
1950, rkp., masz., l., k. 106, mapa powiatu obornickiego (1:100 000 – druk)
8. Jw.
Fragmenty pracy poprawkami autorskimi
1950, rkp., masz., l., k. 200
9. Jw.
Fragmenty pracy poprawkami autorskimi
1950, rkp. masz., l., k. 143
10. *Powiat gostyński*
Praca w serii: *Wielkopolska w oczach przyrodnika*
Ok. 1950, rkp., masz., l., k. 72
11. *Na dni lasu i ochrony przyrody*
Poradnik dla urządzających wycieczki i widowiska
1954, rkp., masz., l., k. 137
12. *Miasto Poznań i powiat poznański*
Praca w serii: *Wielkopolska w oczach przyrodnika*
1958, rkp., masz., l., k. 137
Druk: *Miasto Poznań i okolica*, Poznań 1959

13. *Jw.*
Fragmenty pracy poprawkami autorskimi
Ok. 1950, rkp., masz., l., k. 303
14. *Jw.*
Fragmenty pracy poprawkami autorskimi
Ok. 1950, rkp. masz., l., k. 380
15. *Powiat gostyński i rawicki*
Maszynopis z poprawkami autorskimi
Ok. 1962, rkp., masz., l., k. 184

B. ARTYKUŁY, REFERATY I ODCZYTY

16. Przyroda, problemy ochrony przyrody w Poznaniu, Wielkopolsce i na Ziemi Lubuskiej
Artykuły, referaty i odczyty
1950–1968 i b. d., rkp., masz., druk, l., k. 219, zob. aneks 1
17. Przyroda, problemy ochrony przyrody, parki narodowe i rezerwaty przyrody
Artykuły, referaty i odczyty, fragmenty prac
1929–1963 i b. d., rkp., masz., druk, l. i sz., k. 174, zob. aneks 2
18. Wycieczki dydaktyczno–krajoznawcze
Artykuły, referaty
1931–1963 i b.d., rkp., masz., l., k. 67, zob. aneks 3
19. Harcerstwo
Referaty i odczyty
1930–1949 i b.d., rkp., masz., l., k. 39, zob. aneks 4
20. Prace inne
Artykuły, referaty, wykłady
Ok. 1924–1967, rkp., masz., druk, l., k. 48, zob. aneks 5

C. WYKŁADY I KURSY

21. Kurs instruktorski ochrony przyrody dla młodzieży ostatnich lat liceów pedagogicznych – Wielkopolski Park Narodowy 29.12.1957–10.01.1958
Program kursu, artykuły prasowe, korespondencje
1952–1959, rkp., masz., druk, l., k. 17
22. Kurs dla instruktorów przemysłu zielarskim
Zeszyt
1960 i b.d., rkp., l., i sz., k. 22
23. Ochrona przyrody
Notatki, wypisy z literatury, druki
1957–1966, rkp., druk, j. niem., pol., l., k. 137
24. Wychowanie fizyczne i moralne, historia Poznania, harcerstwo i inne
Zeszyt
1917–1930, rkp., sz., k. 81

D. MATERIAŁY WARSZTATOWE

25. Miasto Poznań i okolica
Rysunki roślin i zwierząt, spisy, schematy, plany, szkice
Mapy: ogrodów, parków, rezerwatów w Poznaniu i okolicach
(m. in.: 1:1, 1:3, 1:1000–masz.), fotografie
Ok. 1959 i b. d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 93, fot 6
26. Lasek Miejski Dębina
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe,
Tabela zinwentaryzowanych drzew, mapy i szkice
(1:4000, 1:10 000 – masz., rkp.,)
1926–1957 i b. d., rkp., masz., druk, l., k. 52
27. Materiały wykorzystane do prac i artykułów dotyczących Poznania i okolic
Rysunki, mapy, szkice, zdjęcia, fotografie
1958–1959 i b. d., rkp., druk, l., k. 57, fot. 6
28. Ogrody ozdobne Poznania dawniej i dziś
Notatki, wypisy z literatury, plany, rysunki, korespondencja
1957 i b. d., rkp., masz., l., k. 20
29. Drzewa na ulicach Poznania wg stanu z roku 1950
Spis
1950, rkp., l., k. 8
30. Zabytkowe drzewa – miasto i powiat poznański
Notatki
1953–1955 i b. d., rkp., l., k. 58
31. Drzewa na ulicach Poznania
Spis inwentaryzacji
Po 1954, rkp., sz., k. 70
32. Pomniki przyrody i zabytkowe drzewa na terenie miasta Poznania powiatu poznańskiego
Spis
Ok. 1957, rkp., masz., l., k. 65
33. Drzewa zabytkowe i osobliwości przyrodnicze miasta Poznania
Spis
Po 1957, rkp., masz., l., k. 36
34. Drzewa godne ochrony na terenie miasta Poznania i powiatu
Spis
1958, rkp., masz., l., k. 253
35. Zieleńce, parki, rezerwaty przyrody na terenie Poznania i powiatu poznańskiego
Spis roślin, notatki, wypisy z literatury, korespondencja, artykuły prasowe,
druki, szkice
1906–1956 i b.d., rkp., masz., druk, j. łac., niem., pol., l., k. 485, fot. 4
36. Palmiarnia Poznańska
Zestawienie alfabetyczne roślin egzotycznych Palmiarni Poznańskiej
w roku 1951/52 i plan ich rozmieszczenia, folder turystyczny, memoriał w
sprawie konieczności budowy nowych szklarni i rozbudowy palmiarni
1928–1952 i b.d., rkp., masz., druk, j. ang., niem., pol., ros., l., k. 52
37. Park Wilsona (w latach 1951–1990 Park im. Marcina Kasprzaka) w Poznaniu
Artykuły prasowe, Statut Towarzystwa miłośników Parku Wilsona,
notatki, szkice i plan parku (1:1000–rkp.)
1923–1955 i b.d., rkp., masz., masz., pow., druk, l., i sz., k. 18

38. Wielkopolski Park Zoologiczny
Założenie projektu budowy parku, notatki, szkice
1916–1958 i b.d., rkp., masz., l., k. 53
39. Ogród Dendrologiczny Wyższej Szkoły Rolniczej (obecnie Akademii Rolniczej) w Poznaniu, szkice sytuacyjne z zaznaczonymi miejscami występowania pomników przyrody w Poznaniu
Notatki, plany i szkice ogrodu oraz miasta z objaśnieniami
(1:1000, 1:2500, 1:5000 – rkp.)
1952–1960 i b. d., rkp., masz., l., k. 44
40. Cmentarze w Poznaniu
Artykuły prasowe, notatki
1939–1958 i 1960 i b. d., rkp., masz., druk, l., k. 41
41. Zieleń miejska w Poznaniu
Korespondencja, materiały z konferencji poświęconej planom zagospodarowania przestrzennego miasta, notatki, wycinki prasowe
1929–1962, rkp., masz., pow., kkp., druk, l., k. 83
42. Zachodni (gołęciński) i wschodni (maltański) klin zieleni w Poznaniu
Rozporządzenie wojewody w sprawie pasów zieleni, spis literatury, korespondencja
1945–1946 i b.d., rkp., masz., l., k. 17
43. Rezerваты szkolne w Poznaniu
Notatki, szkice, plany, artykuły prasowe, mapy (1:3000, 1:5000 – masz.)
1927–1956 i b.d., rkp., masz., druk, l., k. 49, fot. 12
44. Obiekty zabytkowe chronione w Poznaniu i ich opiekunowie społeczni
Spis
1954, rkp., masz., l., k. 6
45. Poznań
Notatki, wypisy z literatury, wycinki prasowe i druki na temat historii miasta oraz gatunki roślin i zwierząt występujących w granicach Poznania
1927–1967 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 421
46. Jw.
Zbiór ilustracji, rycin, pocztówek z widokami miasta i okolic
1942–1956 i b.d., rkp., druk, l. i sz., k. 78
47. Jw.
Wycinki artykułów prasowych z prasy poznańskiej i notatki dotyczące historii miasta
1960–1968 i b.d., rkp., druk, l., k. 165
48. Jw.
Wycinki artykułów prasowych z prasy poznańskiej
1945–1959, druk, l., k. 113, fot. 1
49. Jw.
Wycinki artykułów prasowych z prasy poznańskiej
1960–1968 i b.d., druk, l., k. 190, fot. 1
50. Kiekrz k/Poznań
Kwestionariusz Państwowej Komisji Ochrony Przyrody, notatki, szkice dotyczące planu zagospodarowania przestrzennego okolic Kiekrza
(1:2000–rkp.), korespondencja
1928–1958, rkp., masz., druk, l., k. 16

51. *Działalność Wielkopolan na polu botaniki (od średniowiecza do wybuchy II wojny światowej)*
Notatki, wypisy biograficzne i bibliograficzne, spis wykorzystanej literatury, ryciny i fotografie, m. in. wielkopolskich botaników i przyrodników, korespondencja
Ok. 1965 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., sz., k. 262, fot. 15, fkp. 2
52. Kwestionariusz informacyjny parków na terenie miast i wsi
Województwo poznańskie
Ok. 1950, rkp., masz., l., k. 68
53. Powiat babimojsko-wolsztyński. Babimost i okolice
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe, druk urzędowy, mapka
1940–1959 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 39
54. Powiat babimojsko-wolsztyński. Wolsztyn i okolice
Artykuły, wycinki prasowe dotyczące miasta i powiatu, notatki, wypisy z literatury, wykaz czasopism i książek zawierających informację o powiecie, mapy polskie i niemieckie
(skala 1:25000, 1:100000, 1:200000 – masz., druk)
1915–1966, rkp., masz., druk, j. niem., pol. l., k. 200
55. Jw.
Korespondencja, sprawozdanie, notatki, tabela dotycząca rezerwatu „Wyspa Konwaliowa”
1923–1951 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 13, fot. 3
56. Powiat gostyński i rawicki
Fotografie z opisami zabytkowych obiektów, pomników przyrody i krajobrazu powiatu rawickiego
1960, fot. 77
57. Wschowa i powiat wschowski
Notatki, wypisy z literatury, artykuły pasowe, artykuły Michała Szczanieckiego: *Dzieje ludności polskiej na Ziemi Lubuskiej*, szkice, mapy, czasopisma, „Naturschutz”, 1941, R. 22, nr 10
1941–1962 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l. i sz., k. 121
58. Rezerwaty przyrody, parki podworskie, pomniki przyrody w Wielkopolsce, Ziemi Lubuskiej i na Pomorzu Zachodnim
Wykaz
1939–1948 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 160
59. Jw.
Wykaz
1952–1960 i b.d., rkp., l., sz., k. 127
60. Rezerwaty przyrody, parki podworskie, pomniki przyrody w Wielkopolsce, ziemi Lubuskiej i na Pomorzu Zachodnim
Opis rezerwatów, pomników przyrody, parków podworskich, głazów narzutowych, grodzisk i cmentarzysk w Wielkopolsce i na Ziemi Lubuskiej
1948–1952 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., l. i sz., k. 548
61. Wielkopolska, Ziemia Lubuska i Pomorze
Wypisy z literatury, notatki, tabele, druki, artykuły prasowe, mapy dotyczące środowiska geograficznego regionów
1939–1962 i b.d., rkp., masz., druk, j. franc., niem., pol., l., k. 257, fot. 1

62. Jw.
Statystyka flory wielkopolskiej
B.d., rkp., l., k. 18
63. Jw.
Spis literatury dotyczącej fauny, flory oraz ochrony przyrody w Wielkopolsce
Ok. 1948–1960 i b.d., rkp., masz., l., k. 143
64. Przyroda Poznania i Wielkopolski
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe
1937–1946 i b.d., rkp., masz., l., k. 408
65. Przyroda Poznania i Wielkopolski
Notatki, wypisy z literatury, szkice
1945–1957 i b.d., rkp., l., k. 238
66. Przyroda Poznania i Wielkopolski
Notatki, wypisy z literatury
Po 1945–1967 i b.d., rkp., l. i sz., k. 387
67. Przyroda Wielkopolski i Pomorza, kształtowanie terenów zielonych w miastach
Notatki, wypisy z literatury
Po 1945–1966 i b.d., rkp., j. niem., pol., l., k. 417
68. Wielkopolska – historia, środowiska geograficzno–przyrodnicze, gleby
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe
1931–1955 i b.d., rkp., masz., masz., pow., j. niem., pol., l. i sz., k. 328 + s. 62
69. Gleby
Notatki, wypisy z literatury, nadbitki pracy poświęconej glebom w
Wielkopolsce, mapy gleb w Polsce i w Niemczech
(1:300 000, 1:1000 000, 1:1800 000, druk.)
1907–1957 i b.d., druk, j. niem., pol., l., k. 50
70. Bibliografia dotycząca Wielkopolski, Ziemi Lubuskiej i Pomorza z lat 1895–1950
Kartoteka
Po 1950, rkp., masz., j. niem., pol., l., k. 1263
71. Bibliografia dotycząca Wielkopolski, Ziemi Lubuskiej i Pomorza z lat 1885–1957
Kartoteka
Po 1957, rkp., masz., j. niem., pol., l., k. 1804
72. Bibliografia dotycząca Wielkopolski, Ziemi Lubuskiej i Pomorza z lat 1885–1959
Kartoteka
Po 1959, rkp., masz., j. niem., pol., l., k. 1465
73. Drzewa chronione i uznane za pomniki przyrody występujące w Wielkopolsce, Ziemi
Lubuskiej i na Pomorzu
Kartoteka
B.d., rkp., masz., l., k. 1494
74. *Szlakiem Mickiewicza po lasach i parkach Wielkopolski*
Notatki, wypisy z literatury, druki, wycinki i artykuły prasowe, szkice (w tym
materiały dotyczące twórczości poety)
1919–1956, rkp., masz., l. i sz., k. 152
75. Sławni Polacy w Wielkopolsce: F. Chopin, St. Przybyszewski, H. Sienkiewicz,
J. Słowacki
Notatki, wypisy z literatury, wycinki i artykuły prasowe
1956–1968 i b.d., rkp., druk., l., k. 20

76. Jan Kasprowicz
Artykuły prasowe, notatki, wypisy z literatury
1933–1956 i b.d., rkp., masz., druk, l., k. 37
77. *Łąki nad ujściem Piaśnicy*
Spis alfabetyczny roślin znalezionych na łąkach krzaczastych nad Piaśnicą,
wykaz literatury, mapa okolic Piaśnicy (1:12 500–rkp.)
1925–1926, rkp., l., k. 76
78. Sozologia
Notatki, artykuły
1942–1964 i b.d., rkp., druk, j. niem., pol., l., k. 92
79. Ochrona przyrody a turystyka (wypoczynek, zieleń a zdrowie człowieka)
„Monitor Polski”, 1963, nr 15, artykuły prasowe, nadbitki pracy, notatki,
wypisy z literatury
1982–1964 i b.d., rkp., druk., j. niem., pol., l., k. 92
80. Ochrona przyrody a regionalizm i sztuki piękne
Notatki, artykuły prasowe
1940 i b.d., rkp., druk, j. niem., pol., l., k. 18
81. Ochrona przyrody w rolnictwie (wieś)
Notatki i wypisy z literatury, artykuły prasowe, broszury propagandowe
1925–1963 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l. i sz., k. 85 + s. 19
82. Ochrona krajobrazu, przyroda
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe
1914–1968 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 111
83. Ochrona przyrody w rybactwie śródlądowym
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe
1942–1966 i b.d., rkp., druk, j. niem., pol., k. 29
84. Ochrona przyrody w literaturze i propagandzie
Notatki, wypisy
1963–1964 i b.d., rkp., l., k. 57
85. Ochrona wód
Materiały z konferencji naukowych, artykuły prasowe poświęcone
problemowi fenolu, notatki
1958–1960, rkp., masz., druk, l., k. 43
86. Sprawa projektu budowy zapory wodnej na Dunajcu
Korespondencja, opinia, referat, maszynopisy artykułów prasowych, artykuły
prasowe
1957–1962 i b. d., rkp., masz., druk, l., k. 75
87. Problemy stepowienia, stepowienie w Polsce i w Niemczech, ochrona wód i
gospodarka wodna
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe, czasopisma poświęcone
ochronie środowiska, nadbitki prac, projekt instrukcji o pobieraniu próbek
ścieków fabrycznych
1935–1957 i b. d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l. i sz., k. 193

88. Ochrona przyrody w szkolnictwie podstawowym i średnim
Notatki m. in. Adama Wodiczki, wypisy z literatury, wycinki z niemieckich czasopism ochroniarskich, masz. W. Kulczyńskiej: *Ochrona przyrody jako czynnik wychowawczy w Polsce*, czasopisma ochroniarskie dla dzieci i młodzieży, spis literatury i filmów poświęconych tematyce ochroniarskiej 1910–1964 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l. i sz., k. 131+ s. 20
89. Ogrody szkolne
Opracowania, tabela, projekty ogrodów (1:100, 1:800, masz.) 1937–1938 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l. i sz., k. 30
90. Jw.
Sprawozdanie Nauczycielskiego Zespołu Ogródów Szkolnych na powiat Nowy Tomyśl za rok 1936/37 wraz z fotografiami ogrodu szkolnego przy 7-kl. Publicznej Szkole Powszechnej nr 1 w Zbąszyniu 1937, masz., sz., k. 6, fot. 11
91. Materiały na „Dni lasu i ochrony przyrody”
Notatki, wypisy z literatury, wycinki prasowe, broszura propagandowa, wiersze o treści przyrodniczej 1923–1953 i b.d., rkp., masz., druk, l., k. 215
92. Jw.
Notatki, wypisy z literatury, wiersze i wycinki prasowe z wierszami o treści przyrodniczej 1923–1956 i b.d., rkp., masz., druk, l., k. 99
93. Zagadnienia zieleni miast
Prace, artykuły i czasopisma poświęcone terenom zielonym i planowaniu w miastach, tabele, notatki 1937–1956, rkp., masz., druk, j. niem., pol., l. i sz., k. 82
94. Las
Artykuły i wycinki z prasy codziennej i czasopism naukowych, referaty, sprawozdanie, czasopisma poświęcone lasom i gospodarce leśnej 1923–1956 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l. i sz., k. 155
95. Jw.
Notatki, wypisy z literatury, fragmenty prac 1957 i b.d., rkp., masz., l., k. 188
96. Łowiectwo polskie
Wycinki prasowe, notatki, egzemplarz miesięcznika „Łowiec Polski”, nr 3, (1000), 1952 1952–1958 i b.d., rkp., druk, l. i sz., k. 19 + s. 38
97. Grzyby, porosty, mchy
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe, broszury propagandowe, ulotki, artykuł Jerzego Wojciecha Szulczewskiego: *Przy grzybobraniu ostrożność konieczna* 1917–1959 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 34
98. Ochrona ptaków
Artykuły prasowe, broszury propagandowe, nadbitki prac, notatki, wypisy z literatury 1926–1958 i b.d., rkp., masz., druk, j. łac., niem., pol., l. i sz., k. 54

99. Jw.
Memoriał Aleksandra Grosse: *Der Vogelschutz im Warthegau*, wykaz gatunków ptaków zaobserwowanych w Wielkopolsce w okresie okupacji niemieckiej, spis łacińskich i niemieckich nazw, kopie korespondencji 1943 i b.d., rkp., masz., l., k. 25
100. Berliner Tierschutz Verein – Berlińskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt
Ulotki propagandowe
1891 i b.d., druk., j. niem., l., k. 10
101. Zioła
Wycinki z prasy, spisy roślin, broszury, nadbitki czasopisma poświęcone zielarstwu, ziołolecznictwu, problemom ochrony w zielarstwie
1929–1965 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l. i sz., k. 221, zob. aneks 6
102. Jw.
Fiszki z nazwami roślin
B.d., rkp., l., k. 63
103. Zioła
Fiszki z nazwami roślin, wypisy z opracowań
B.d., rkp., l. i sz., k. 395
104. Liga Ochrony Przyrody Oddział w Piotrkowie Trybunalskim
Pismo (z załącznikiem) prezesa LOP w Piotrkowie Trybunalskim do Zarządu Głównego LOP w sprawie ochrony ziół leczniczych i przemysłowych
1966, rkp., masz., l., k. 7
105. Ochrona przyrody a zielarstwo
Notatki, wypisy z literatury
1953 i b.d., rkp., l., k. 34
106. Ochrona przyrody w ZSRR
Notatki, wypisy z literatury, w tym z pracy W. N. Makarowa: *Ochrana prirody w CCCP*, fragmenty opracowań poświęconych Krymowi, Ukrainie i Rosji
1926–1951 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 299 + s. 99
107. Stan Queensland – Australia
Artykuły, ulotki, broszury propagandowe dotyczące świata roślin i zwierząt
1957–1964, rkp., masz. pow., druk, j. ang., pol., l., k. 40
108. Spisy polskich nazw roślin, zwierząt i ptaków oraz ich łacińskich i angielskich odpowiedników, notatki dotyczące przyrody i ochrony przyrody
Zeszyty, notesy (5 egzemplarzy)
Ok. 1913–1961 i b.d., rkp., druk, l. i sz., k. 243
109. Geograficzne rozmieszczenie roślin w Polsce i Niemczech
Wypisy z literatury
Ok. 1927, rkp., j. niem., pol., l., k. 197
110. Botanika, ochrona przyrody, szkolnictwo wyższe, spis miejscowości, rzeki w Polsce i na świecie, spis nazwisk
Hasła
B.d., rkp., l., k. 1426
111. Ziemia Polski i Europy w minionych epokach geologicznych
Notatki i wycinki prasowe z dziedziny paleobiologii, paleobotaniki, paleogeografii, paleogeomorfologii
1959–1960 i b.d., rkp., druk, l., k. 36

112. Regiony Polski – białostocki, bydgoski z Kujawami, gdański, katowicki, kielecki, krakowski z Podhalem i Beskidami
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe, protokół, mapy i szkice
(1: 25000, 1:50000, 1:300 000 – masz., druk.), pisma i dokumenty
urzędowe, pocztówki, druki
1919–1968 i b.d., rkp., masz., druk., j. niem., pol., l., k. 234, fot. 5
113. Regiony Polski – lubelski, łódzki, opolski, olsztyński, szczeciński, wrocławski, warszawski, zielonogórski
Korespondencja, artykuły prasowe, dokumenty urzędowe, spisy i wykazy
rezerwatów, notatki, wypisy z literatury, druki
1932–1963 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l, k. 198
114. Bibliografia dotycząca różnych dziedzin nauki, przyrody, historii, kultury, sztuki, poezji, pedagogiki, psychologii
Spis książek i publikacji
B.d., rkp., l. i sz., k. 293 (5 zeszytów)
115. „Informator Nauki Polskiej 1962”
Wypisy oraz spis polskich biologów
1962, rkp., l., k. 31
116. „Kronika Uniwersytetu Poznańskiego”
Wypisy
B.d., rkp., l. i sz., k. 149
117. Życie kobiet polskich na przestrzeni dziejów
Notatki, wypisy z literatury, artykuły prasowe
1958–1967 i b.d., rkp., druk, l., k. 24
118. Materiały dotyczące historii bożonarodzeniowego drzewka
Notatki, wypisy z literatury, czasopisma, druki, fotografie
1956 i b.d., rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 78, fot. 4, klisza 1
119. Teoria ewolucji
Artykuły prasowe, referaty, fragment pracy Arnolda Brassa *Mensch und Tier*,
wypisy z literatury
1908–1953 i b.d., rkp., masz., pow., druk, j. niem., pol., l., k. 52

II . MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO-NAUKOWEJ, ZAWODOWEJ, WYDAWNICZEJ, REDAKCYJNEJ, SPOŁECZNEJ

A. Działalność organizacyjno-naukowa

120. Zakład Ochrony Przyrody i Uprawy Krajobrazu Uniwersytetu Poznańskiego
Korespondencja, kwestionariusze dotyczące siedzib czapli
1950, rkp., masz., l., k. 13
121. Jw.
Korespondencja dotycząca akcji „Dnia Lasu i Ochrony Przyrody”
1953–1954, rkp., masz., l., k. 44
122. Zakład Ochrony Przyrody PAN w Krakowie
Korespondencja, rachunki
1951–1968, rkp., masz., l., k. 116

123. Zakład Ochrony Przyrody PAN Oddział w Poznaniu
Notatki, rachunki, zaświadczenia, egzemplarz czasopisma „Le Courier”, nr 11, 1957
Korespondencja
1948–1960, rkp., masz., druk, j. franc., niem., pol., l. i sz., k. 63 + s. 36
124. Jw.
Dzienniki Urzędowe Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z ogłoszeniami o uznaniu obiektów za pomniki przyrody, wykaz obiektów
1954–1960 i b.d., rkp., masz., l., k. 70
125. Państwowa Rada Ochrony Przyrody
Materiały z sesji, uchwały, referaty, protokoły, notatki, zaproszenia, korespondencja
1956–1968, rkp., masz., pow., l., k. 150
126. Zjazdy PROP
Notatki
1947–1956, rkp., l., k. 97
127. Komisja Ochrony Roślin PROP
Listy roślin proponowanych do ochrony, protokoły, notatki, korespondencja
1965–1967 i b.d., rkp., masz., l., k. 126
128. PROP Oddział w Poznaniu
Umowa o pracę, korespondencja
1947–1949 i b.d., rkp., masz., l., k. 28
129. Jw.
Korespondencja w sprawie dębów rogalińskich, sprawozdania, spis inwentaryzacyjny, mapa majątności Rogalin z zaznaczonymi stanowiskami dębów (1:10000-masz.)
1942–1959, rkp., masz., j. niem., pol., l., k. 94
130. Delegat PROP na powiat Inowrocław
Korespondencja, zaproszenia, sprawozdanie, rachunki, pokwitowania
1946–1947, rkp., masz., druk, l., k. 59
131. Polskie Towarzystwo Botaniczne
Notatki, w tym ze Zjazdów PTB, sprawozdanie z wycieczki do Puław, pokwitowania wpłat, korespondencja
1948–1968, rkp., masz., masz. pow., druk, l., k. 47
132. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
Statut PTPN, zaproszenia, notatki, rachunki, korespondencja
1948–1964, rkp., masz., druk, l. i sz., k. 40 + s. 37
133. Rada Naukowa Wielkopolskiego Parku Narodowego
Spis literatury o Parku, fragment pracy dotyczącej parku, korespondencja
1952–1968 i b.d., rkp., masz., l., k. 28

B. Działalność zawodowa oraz kontakty z innymi instytucjami

134. Państwowe Liceum Pedagogiczne Żeńskie w Inowrocławiu
Protokoły zdawczo-odbiorcze, notatki, zaświadczenia, rachunki, gazety, korespondencja
1945–1947, rkp., masz., druk, l., k. 127
135. Archiwum Polskiej Akademii Nauk
Ocena spuścizny po prof. Adamie Wodniczko oraz spis materiałów przekazanych do Archiwum PAN, korespondencja
1957–1961, rkp., masz., l., k. 47

136. Wojewódzki Komitet Ochrony Przyrody w Koszalinie
Relacja z uroczystości otwarcia Słowińskiego Parku Narodowego, artykuł Józefa Cieplika: *Mostnik – Wodniczko – Czubiński - na etapach historii Słowińskiego Parku Narodowego*, recenzja artykułu, materiały Zjazdu Przyrodniczego W. K. O. P. w Koszalinie w maju 1968, folder turystyczny, korespondencja
1967–1968, rkp., masz., druk, l., k. 36

C. Działalność wydawnicza i redakcyjna

137. *Rezerваты i pomniki przyrody w granicach województwa wielkopolskiego. Część I i II*
Umowa o dzieło, plan pracy, sprawozdania, rachunki, korespondencja
1948–1952 i b.d., rkp., masz., l., k. 125
138. „Dni Lasu i Ochrony Przyrody”
Korespondencja w sprawie wydania zbioru wierszy i piosenek na akcję
1954–1955, rkp., masz., l., k. 7
139. *Na Dni Lasu i Ochrony Przyrody. Poradnik dla urządzających wycieczki i widowiska*
Uwagi o pracy, korespondencja
1954–1956, rkp., masz., l., k. 6
140. *Miasto Poznań i okolica*
Umowa, uwagi o pracy, notatki, rachunki, korespondencja
1956–1961, rkp., masz. pow., kkp., druk, l., k. 101
141. Jw.
Recenzje o pracy w prasie i biuletynach wewnętrznych stowarzyszeń, organizacji
1959–1961, rkp., masz., masz. pow., kkp., druk, l., k. 22
142. *Botanicy wielkopolscy*
Korespondencja
1965–1967, rkp., masz., l., k. 20
143. *Słownik Biologów Polskich*
Korespondencja, wykaz haseł opracowywanych przez Helenę Szafran
1968, rkp., masz., l., k. 7
144. *Prastary słowiański zwyczaj ludowy a ochrona ptaków. Z ptasiej doli i niedoli*
Korespondencja, artykuły prasowe, notatki, wypisy z literatury, mapka Łużyc, publikacja Domowiny serbołużyckiej: *Ptači kwas*
1955–1968 i b.d., rkp., masz., druk, j. łuż., niem., pol., l., i sz. k. 54+ s. 31, fot. 2
145. *W dwudziestą rocznicę śmierci Adama Wodniczki*
Umowa, korespondencja
1968, rkp., masz., druk., l., k. 9
146. *Encyklopedia ochrony przyrody*
Uwagi i opinie H. Sz. o pracy, korespondencja redakcyjna m. in. z Edwardem Potęga
1958–1959, rkp., masz., l., k. 90
147. *Na straży przyrody* – III wydanie
Umowa, recenzje pracy, notatki, rachunki, korespondencja
1956–1967, rkp., masz., l., k. 187, fot. 8
148. *Na straty przyrody* – IV wydanie
Uwagi o pracy, notatki, korespondencja
1966–1967, rkp., masz., l., k. 74

D. Działalność społeczna

149. Liga Ochrony Przyrody Zarząd Główny
Korespondencja, zaproszenie
1960–1968, rkp., masz., druk, l., k. 11
150. Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Poznaniu
Lista członków LOP w Poznaniu i w Wielkopolsce, opinia, rachunki, pokwitowania, notatki, zaproszenia, korespondencja
1950–1968, rkp., masz., druk, l., k. 45
151. Liga Ochrony Przyrody Okręg Krakowski
Korespondencja, rachunki
1947–1948, rkp., masz., l., k. 15
152. Wojewódzki Komitet Ochrony Przyrody w Poznaniu
Szkice (1:15000 – masz.), mapy (1:500, 1:20 000, 1: 25 000, 1:100 000–masz.) i opisy projektowanych rezerwatów, korespondencja
1957–1969, rkp., masz., l., k. 49, fot. 1
153. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
Korespondencja, fragmenty pism i rezolucji przedstawiających działalność PTTK, pokwitowania wpłat na rzecz PTTK
1948–1963 i b.d., rkp., masz., masz. pow., l., k. 19
154. Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania
Statut Towarzystwa, zaproszenia, plany wykładów, korespondencja
1945–1969, rkp., masz., druk, l., k. 109+s. 29
155. Jw.
Komunikaty, okólniki, protokoły, sprawozdania, notatki, wycinki prasowe, rachunki
1945–1968, rkp., masz., masz. pow., druk, l., k. 92
156. Klub Inteligencji Katolickiej, Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddział Grodzki w Poznaniu, Klub Demokratycznej Profesury
Korespondencja, pokwitowania wpłat
1947–1968, rkp., masz., masz. pow., druk, l., k. 19

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

157. Życiorys i bibliografia prac własnych
1949–1962, rkp., masz., l., k. 25
158. Dokumenty osobiste
Legitymacje ubezpieczeniowe, członkowskie, zaświadczenia, druki urzędowe
1908–1969, masz., druk, j. niem., pol., l. i sz., k. 40+s. 112
159. Dyplomy, powołania, nominacje
1927–1965, rkp., masz., l., k. 20
160. *Lirnik dla Heleny Szafran*
Wiersze, ballady i fragmenty utworów literackich poetów i pisarzy polskich
5 zeszytów
1903–1915, rkp., l. i sz., k. 100
161. Półroczny Kurs Metodyczno-Pedagogiczny w Poznaniu w 1919 r.
Jednodniówka satyryczno-dydaktyczna kursu naukowo-metodyczno-pedagogiczno-półrocznego, adresy „Półroczniaków”, fotografie słuchaczek kursu, korespondencja
1919, 1961 i b.d., rkp., masz., l., k. 42, fot. 5

162. Zoologia

Notatki z okresu nauki szkolnej, studiów

B.d., rkp., l. i sz., k. 17

163. Notesy z notatkami, teksty modlitw, druki, fotografie

1906–1967 i b.d., rkp., druk, l. i sz., k. 67, fot. 37

164. Okręgowy Urząd Likwidacyjny w Bydgoszczy, Delegatura w Inowrocławiu

Wykazy mebli, podania, protokół, zaświadczenia, pokwitowania wpłat

1945–1949, rkp., masz., l., k. 32

165. Sprawy gospodarcze i majątkowe

Pokwitowania i dowody wpłat za czynsz, prąd, gaz, telefon, radio, rachunki za wykonane prace

1945–1960, rkp., masz., druk, l., k. 214

166. Sprawy emerytalno-rentowe

Korespondencja, pokwitowania wpłat

1934–1969, rkp., masz., l., k. 152

IV . KORESPONDENCJA

A. Wychodząca

167. Osoby i instytucje A–Ż i adresaci nierozpoznani

1947–1968 i b.d., rkp., masz., j. niem., pol., l., k. 110 , zob. aneks 7

B. Wpływająca

168. Osoby i instytucje B–P

1932–1968 i b.d., rkp., masz., j. niem., pol., l., k. 234, zob. aneks 8

169 Jw. R–Ż i nadawcy nierozpoznani

1932–1969, rkp., masz., l., k. 164, zob. aneks 8

V. MATERIAŁY O TWÓRCY ZESPOŁU, RODZINNE

170. Materiały o Helenie Szafran

Artykuł poświęcony jubileuszowi H. Sz., nekrologi, artykuły pośmiertne

1968–1974, druk, l. i sz., k. 31

171. Walentyna Szafran – matka

Wykaz osobisty, przepustki, druki urzędowe

1928–1939, rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., k. 5

172. Wsławy Szafran – siostra

Korespondencja wpływająca do, m. in. dotycząca hasła: *Józef Feliks Krawiec* wydrukowanego w *Polskim Słowniku Biograficznym*

1946–1970, rkp., masz., druk, l., k. 17

VI. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

173. Prace obce

Maszynopisy i nadbitki

1888–1957, masz., pow., druk, j. ang., pol., l., i sz., k. 198, zob. aneks nr 9

174. Jw.

Maszynopisy i nadbitki

1934–1967 i b.d., masz., druk, j.ang., pol., l. i sz., k. 194+ s. 263, zob. aneks nr 9

175. Ks. Zygmunt Cieplucha, *Z przeszłości ziemi kościańskiej*
Rękopis pracy wydanej w 1930 r.
B.d., rkp., l. i sz., k. 280
176. Tegoż, *Z przeszłości ziemi kościańskiej*
Ciąg dalszy pracy
B.d., l., k. 109

VII. ZAŁĄCZNIKI

177. „Biuletyny” Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody
1959 (fragment), 1960 (fragment), 1961 (fragment), 1962: 9 (fragment), 1966: 12,
1967: 10, 11, 12, 1968: 1, 2
1959–1968, masz. pow., druk, l. i sz., k. 146
178. Egzemplarze i fragmenty angielskich, niemieckich i polskich czasopism
naukowo–przyrodniczych, druki i ulotki propagandowe
„Blätter für Naturkunde und Naturschutz”, 1942: 2
„Kosmos”, 1935–1942 i b.d. (wycinki)
„Monthly Science News”, 1946: 5
„Naturdenkmalpflege und Naturschutz in Berlin und Brandenburg”, 1937: 31, 34
„Naturschutz”, 1922: 8
„Naturwissenschaftliche Wochenschrift”, 1890: 38
„Problemy”, 1963: 8 (fragment), 9 (fragment)
„Wiedza i Życie”, 1957: 7 (fragment)
1890–1963 i b.d., druk, j. ang., niem., l., sz., k. 154
179. Egzemplarze i wycinki prasy codziennej, katolickiej i innej
„Królowa Apostołów”, 1951: 5
„Przewodnik Katolicki”, 1956: 33, 1966: 23–27 (fragment), 48, 1968: 28, 44 i
wycinki
„Słowo Powszechne”, 1968: 222 (fragment)
„Szpilki”, 1960: 40
„Świat”, 1965: 7 (fragment)
„Tygodnik Powszechny”, 1950: 8; 1954: 34
„Zdrowie i Trzeźwość”, 1957: 8, 9 i wycinki
„Życie Warszawy”, 1968 i b.d., wycinki
„Wiadomości Polskie”, 1916: 59–60
„Wrocławski Tygodnik Kulturalny”, b.d.
„Za i Przeciw”, 1959: 33
1916–1968, b.d., druk, l., k. 119
180. Rozkłady jazdy PKP i PKS, mapy połączeń komunikacyjnych PKP i PKS
1949–1966, druk, l. i sz., k. 98 + s. 399
181. Informator komunikacyjny i wykaz ulic Poznania, informator turystyczny o Warszawie
i okolicach, przewodniki po Ratuszu poznańskim i domu Jana Matejki w Krakowie
1921–1964, druk, l. i sz., k. 101
182. Anatomia człowieka
Schemat budowy ciała kobiety i mężczyzny wraz z opisem w języku polskim i
niemieckim
B.d., rkp., druk, j. niem., pol., l., k. 31

183. Wielkopolska, Europa, świat
Mapy konturowe do ćwiczeń geograficznych
(skala 1:20 000 000, 1:80 000 000, 1:1 000 000, druk.)
Ok. 1950, druk., l., k. 11
184. Wycinki z prasy codziennej i kobiecej dotyczące przepisów kulinarnych i
zdrowego trybu życia
1968 i b.d., druk., l., k. 44

ANEKS 1

J. 16. Przyroda, problemy ochrony przyrody w Poznaniu, Wielkopolsce i na Ziemi Lubuskiej

Istota i zadania ochrony przyrody na tle jej historycznego rozwoju i potrzeb wojew. poznańskiego, 1950,
Rezerwaty Wielkopolski – odczyt wygłoszony na konferencji nauczycieli szkół średnich województwa poznańskiego w Liceum nr 6 w Poznaniu, 13.02.1958,
Referat poświęcony gatunkom roślin występującym w Wielkopolsce i na Ziemi Lubuskiej, wygłoszony w Towarzystwie Miłośników Miasta Poznania, 23.03.1959,
Na 80. rocznicę urodzin prof. J. W. Szulczewskiego, zasłużonego badacza przyrody Wielkopolski, druk: „Przyroda Polski Zachodniej”, R. 3 (1959), nr 1–2 (778) Poznań 1960, s. 194–202 (nadbitka),
Ochrona przyrody w Wielkopolsce - referat wygłoszony na konferencji dla kierowników szkolnych, powiatowych i miejskich, Ośrodków Krajoznawczo-Turystycznych, 02.04.1960,
Ogrody ozdobne Poznania dawniej a dziś, druk: „Kronika miasta Poznania”, 1961, nr 4, s. 69–85,
Problemy ochrony przyrody a powiat jarociński, 1961,
W obronie dębów rogalińskich, 1962,
Współzależność organizmów od otoczenia na tle przyrody wielkopolskiej, odczyt wygłoszony w pięciu poznańskich szkołach podstawowych w dniach 02–22.02.1962,
Nieznane skarby Poznania – skrót wykładu wygłoszonego w Towarzystwie Miłośników Miasta Poznania, 12.03.1962,
Świat roślin i zwierząt na terenie województwa zielonogórskiego, ze szczególnym uwzględnieniem rezerwatów – odczyt wygłoszony w zielonogórskim oddziale Ligi Ochrony Przyrody, 11.10.1963,
Działalność Wielkopolan na polu botaniki do początku XX wieku – referat wygłoszony na Posiedzeniu Zespołu Historii Botaniki Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN, Biblioteka Główna Uniwersytetu Wrocławskiego, 22.01.1966,
Ochrona przyrody w województwie poznańskim (Historia ruchu oraz problemy współczesne i działalność LOP). Informacja o działalności LOP w ostatnim roku obchodów 1000-lecia Państwa Polskiego – odczyt wygłoszony na plenarnym posiedzeniu Zarządu Głównego LOP w Poznaniu, 10.10.1966,
W dwudziątą rocznicę śmierci Adama Wodźiczki, druk: „Kronika miasta Poznania”, 1968, nr 4, 5, s. 113–121,
Wielkopolskie na tle przemian politycznych zwłaszcza XIX wieku – wstęp do większej pracy, b.d.,

Osobliwości przyrodnicze w parkach Wielkopolski – fragment artykułu, b.d.

ANEKS 2

- J. 17. Przyroda i problemy ochrony przyrody, parki narodowe i rezerваты przyrody
Łąki nad ujściem Piaśnicy, druk: „Ochrona Przyrody”, R. 6, Kraków 1926, s. 85–87
 (nadbitka),
Przyroda w poezji u Kasprowicza – odczyt wygłoszony w Inowrocławiu, 1945,
Człowiek współczesny na tle przyrody, 1948,
Rola nauczyciela w akcji ochrony przyrody, 1948,
O parkach narodowych i rezerwach, 1950,
O teren wypoczynkowy dla pracowników portowych Gdańska i Gdyni, ok. 1951,
Na co nam rezerваты i parki narodowe, 1952 (?),
Znaczenie Ochrony Przyrody w kulturze narodu – fragment odczytu wygłoszonego na
 konferencji objazdowej (Przemęt – Włoszakowice), 23.09.1956,
Zapoznane skarby – odczyt wygłoszony na zebraniu LOP w Krotoszynie, 1957,
Ochrona przyrody ochroną krajobrazu, 1957,
Uwagi dotyczące zagadnień ochrony przyrody w Polsce, 1957,
Przyroda w poezji Jana Kasprowicza, 1958,
 Odczyt wygłoszony na zjeździe delegatów Ligi Ochrony Przyrody w
 Puszczykowie, 1958,
Ochrona przyrody wczoraj, dziś i jutro – odczyt wygłoszony w Zarządzie
 Okręgu PTTK w Zielonej Górze 04.10.1963,
Z działalności Komisji Ochrony Roślin PROP, druk: „Chrońmy przyrodę
 Ojczyzną”, 1968, nr 4, s. 43–46,
Fragment pracy poświęcony ochronie lasów polskich gospodarce leśnej oraz
działalności Okręgu Poznańskiego LOP, ok. 1964,
Godna ochrony buczyna w Puszczy Darzylubskiej, b.d.,
 Fragmenty prac dotyczących ochrony przyrody.

ANEKS 3

- J. 18. Wycieczki dydaktyczno–krajoznawcze
Wycieczki przyrodnicze w okolicie Poznania, 1931,
Uwagi dydaktyczne na temat wycieczek krajoznawczych – referat wygłoszony
 na kursie Krajoznawczym zorganizowanym przez Inspektorat Oświaty
 Pozaszkolnej w Poznaniu, 1935,
Wycieczki biologiczne: z uwzględnieniem ochrony przyrody w poszczególnych
częściach województwa poznańskiego (fragment) – odczyt wygłoszony podczas konferencji
 instruktorów biologii Kuratorium Okręgowego Szkolnego Poznańskiego
 i nauczycieli szkół średnich, 15.01, 04.02. 1963,
 Fragment artykułu na temat organizacji wycieczek, b.d.

ANEKS 4

- J. 19. Harcerstwo
Harcerstwo i krajoznawstwo wobec zadań ochrony przyrody – referat wygłoszony na zjeździe
Zarządu Oddziału Wielkopolskiego, 23.02.1930,
Jak prowadzić przyrodę na koloniach?, 1930,

Rola opiekunki w szkole, 1933,
Odczyt dla kierowników akcji letniej chorągwi Wielkopolskiej w Czempieniu,
06.06.1949.
Ćwiczenia zmysłów, b.d.

ANEKS 5

J. 20. Prace inne

Królowa Wisznia, ok. 1924,
Ciekawostki o choince, „Głos Wielkopolski”, nr 1953,
Z dziejów choinki, „Trzeźwość”, nr 1956,
Z pradziejów Polski – wykład wygłoszony w Inowrocławiu, 24.03.1960,
Kultura wypoczynku – plan wykładu wygłoszonego w Inowrocławiu, 20.03.1961,
Sylwetki zasłużonych Wielkopolanek – odczyt wygłoszony w Towarzystwie
Miłośników Miasta Poznania, 10.04.1967.

ANEKS 6

J. 101. Zioła

Irena Bocheńska: *Spis roślin rosnących w Wielkopolsce, które należałoby chronić przed wyniszczeniem przez masowe zbieranie dla celów leczniczych czy przemysłowych*, b. d., s. 1–7, (maszynopis),
Carl Lehmann: *Kinkeliba eine westafrikanische droge*, „Heil und Gewürzpflanzen”, Band XXII, Heft ½, s. 1–36, (nadbitka),
Erich Leick: *Pharmakognosie*, „Handbuch der Biologie”, Band VII, Heft 2, (nadbitka)
B. Orszulokówna: *Skład chemiczny popiołu liści i płatków trzech ogrodowych odmian Viola Tricolor*, „Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk”, nr 2, II kwartał 1937 r., s. 59–60 (nadbitka),
O. Renner: *Europäische Wildarten von Oenothera*, „Berichten der Deutschen Botanischen Gesellschaft”, Jahrgang 1942, Band LX, Heft 3, s. 448–466 (nadbitka);
T. Sokołowski: *Leczenie sokami świeżych ziół*, b.d., s. 1–12,
Krystyna Śniechowska: *Biologia rozwoju tulecznicy himalajskiej (scopolia lurida dum.)*, „Biuletyn P.I.N.S.R.”, nr 3 (7), R. II, s. 1–7 (odbitka),
Leonidas Świejkowski: *Ochrona szaty roślinnej*, Jadwiga Gawłowska: *Zagadnienia ochrony przyrody w zielarstwie*, Komisja Turystyki i Ochrony Przyrody Ligi Przyjaciół Żołnierza, 1958, z. 4, s. 1–32,
„Polskie Zioła”, 1935, nr 10, R. 11,
„Polskie Zioła”, 1935, nr 11, R. 11,
„Rośliny Lecznicze i Przemysłowe”, 1929, R. II, z. 3 (6),
„Wiadomości Zielarskie”, 1936, R. IV, nr 7 (39),
„Wiadomości Zielarskie ” 1936, R. IV, nr 10 (42).

ANEKS 7

J. 167. Korespondencja wychodząca A–Z i adresaci nierozpoznani

Brzozowski Stanisław	1965	1.1
„Chrońmy przyrodę Ojczyzną”	1959	1.1
Czaman Henryk	1961	1.1 + zał.
Czartoryski Adam	1964	1.2
Dańkowska Józefa Danuta	1947–1949	1.13 + zał.

Doboszyńska Jadwiga	1962	1.1
Dończyk Bożena	1959	1.1
Dutkiewicz Wojciecha	1967	1.1
Dziębowska Anna	1963	1.1
Hiwelówna Stanisława	1949	1.1
Jostowa Wanda	1960	1.1
Kazubowska-Kosicka Zofia	1959	1.1
Klema Jarosław	1961	1.1
„Kronika Miasta Poznania”	1959	1.1 + zał.
Mańkowska Maria	1958	1.1
Miktyński	b.d.	1.1
Powiatowy Komitet Obchodów Tysiąclecia		
Państwa Polskiego w Kościanie	1962	1.1
„Przewodnik Katolicki”	1958	1.1
„Przyroda Polska”	1961–1968	1.4
Polskie Radio	1953	1.1
Rożkowa	b.d.	1.1
Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci		
Oddział Grodzki w Poznaniu	1949	1.1
Sąd Powiatowy dla m. Poznania, Wydział V Karny	1962	1.1
Schmidt Harry	1960	1.1
Sikora Stefan	1952	1.1
Skroblawska Władysława	1949	1.1
Skwarcaw L.	1960	1.1
Stroińska Aniela	1960	1.1
Śliwicka J.	1961	1.1
Szatkowska-Kossak Zofia	1958	1.1
Szulczewski Jerzy Wojciech	1960	1.1
Szulczewscy Jerzy i Maria	1962	1.2
„Światowid” - redakcja	1967	1.1
Świdorski	1966	1.1
Tuliszka	1948	1.1
Ubezpieczalnia Społeczna w Poznaniu	1948	1.1
Weberówna Maria	1960	1.1
„Wiedza i Życie”	1957	1.1
Wilczkowiak	1957	1.1
Wiśniewski A.	1960	1.1
Wodziczko J.	1949	1.1
Wojtkowski Andrzej	1950	1.1
Wydział Programowy Ministerstwa Oświaty	1960	1.1
Zakład Energetyczny Poznań - miasto	1967	1.1
Zakłady Siły, Światła i Wody w Poznaniu	1948	1.1
Zarząd Miejski stołecznego miasta Poznania		
pisany razem z W. Szafran	1949	1.1
Zboiński J.	1961	1.1 + zał.
Żukowski	1965	1.1
Adresaci nierozpoznani	1949–1965	1. 24 + zał.

ANEKS 8

J. 168. Helena Szafran. Korespondencja wpływająca B–P

Bank Związku Spółek Zarobkowych S.A.	1949	1.1
Baręlińska Kaczorowska Jadwiga	b.d.	1.1
Bartoszukowa Helena	1961	1.2
Biblioteka Główna UAM w Poznaniu	1967	1.1
Biełoszabska Wanda-Florentyna	1967	1.1
Biski [?] St.	1952	1.1
Błażak Wanda	1961–1962	1.3
Brzęk Gabriel	1958	1.1
Budziszewska Stanisława	1965–1968	1.2
Ciecierska Władysława	1961	1.8
Czaman Henryk	1961	1.1
Czeszewska Henia i inni	1957–1958	1.2
Czubiński Zygmunt	b.d.	1.1
Dańkowska Józefa Danuta	1947–1965	1.7
Dediowa Romana	1936	1.1
Delegat Ministra Oświaty ds. Przyrody	1948	1.1 + zał.
Dończyk Bożena	1948–1968	1.4
Drabikowska Walentyna	1957	1.2
Dutkiewicz Wojciecha	1966–1968, b.d.	1.23
Dzięczkowski Andrzej	1960–1961	1.6
Dziębowska Anna	1961–1963	1.9
Frydrychówicówna H.	1947	1.1
Heliwig Zygmunt	1951	1.1
Hiwelówna Stanisława	1948–1949	1.2
Hlond August	1932	1.1
Hoppe Teofil	1961	1.1
Institut für Landesforschung und Naturschutz Halle/S. Zwei		
Gestelle Greifswald	1959–1960	1.3
Instytut Bibliograficzny Biblioteki Narodowej	1962	1.2
Jachowski Jan	1965	1.1
Jostowa Wanda	1960	1.4
Kapuściński Stanisław	1960	1.1
Kazubowska-Kosicka Zofia	1959	1.1
Kiełpińska Anna	1947	1.1
Kierżyńska Rozalia	1968	1.1
Kierownictwo i Komitet Rodzicielski Szkoły Podstawowej nr 49 w Poznaniu	1960	1.1
Klaflowski Alfons	1965	1.1
Kolberg [?] Seweryn	1956	1.1
Komitet Obchodu Miesiąca Pogłębiania Przyjaźni polsko-radzieckiej	1950	1.1
Kosicka Kazimiera	1961–1968	1.8 + zał.
Kossak-Szatowska Zofia	1958	1.1 + zał.
Kozianka Zofia	1947–1948	1.2
Kretowie Wojciech i Karolina z Targoszów	1963	1.1

„Kronika Miasta Poznania”	1959	1.2
Krzysztofiakówna Maryla	1947	1.1
Krzesiwo Felicja	1946	1.1
Kulikowska Józefa	1961–1965	1.5
Laskówna Stanisława	1947–1948	1.2
Lipkowsy Feliks i Halina z Lubańskich	1948	1.1
Lenar Leon	1965	1.1
Lorkiewicz Wanda	1961	1.3
Mańkowska Maria	1961–1965 i b.d.	1.5
Marciniec J.	1962	1.2
Mendelska Władysława	1962	1.3
Miejska Poznańska Kolej Elektryczna.		
Wydział Ruchu	1949	1.1
Ministerstwo Oświaty	1958	1.1
Nowaczyk Erwin [?]	1958	1.1+zał.
Nowicka Kazimiera	1958	1.1
Ostrowska Zdzisława	1962	1.1
Palczewska Klementyna	1961	1.1
Państwowy Bank Rolny. Oddział w Poznaniu	1949	1.1
Pax. Stowarzyszenie. Instytut Wydawniczy	1957	1.1
Pieczysńska Maria	1961–1968	1.9
Pietrzak	1949	1.1
Polska Akademia Nauk Oddział w Krakowie.		
Pracownia Nauki i Techniki	1965	1.2
Prezydium Rady Narodowej Miasta Poznania	1959	1.1
Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu. Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego	1959–1968	1.4 + zał.
Prokuratura Wojewódzka w Warszawie	1964	1.1
Przewodniczący Państwowej Rady Ochrony Przyrody	1964	1.1
„Przewodnik Katolicki”	1958	1.1
„Przyroda Polska”	1961–1968	1.4
J. 169. Helena Szafran. Korespondencja wpływająca R–Ż i adresaci nierozpoznani		
Radwańska-Paryska Zofia	1958	1.1
Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	1962	1.1
Rostkowa Hanna	1961–1965	1.2
Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch”.		
Oddział w Warszawie. Dział Prenumeraty Pocztovej	1951	1.1
Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch”.		
Oddział w Warszawie Centralna Ekspedycja	1954	1.1
Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch”		
Oddział w Warszawie. Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw	1966	1.1
Rzepecka Stefania	1961–1965	1.4
Samulski Seweryn	1932	1.1
Sąd Okręgowy w Poznaniu	1948	1. 1 + zał.
Sąd Powiatowy dla Miasta Poznania		
Wydział II-Cywilny-Niesporny	1960–1962	1.2

Schmidtowie	1960	1.1
Sieńko Maria	1960	1.2
Seja Zbigniew	1958	1.2
Sikora Stefan	1953	1.1
Sojowie Z. Z.	1960	1.1
Stachowska Lubomira	1967	1.1
Stroińska Aniela	1958–1961	1.2
Stypa-Mirek Wiesława	1962–1968	1.3
Sulama Tadeusz	1964	1.1
Świniarska Zofia	1961–1965	1.6
Sztaudynger Jan	1958	1.1
Szulczewscy Jerzy Wojciech i Maria	1959	1.1
Szumska Stanisława	1960	1.1
Szymańska Romana	1961	1.1
Śmietanko J.	1968	1.1
Świątkiewicz Maryla	1947	1.1
Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej	1965	1.1
Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w PRL		
Zarząd Oddziału w Poznaniu	1967	1.1
Towarzystwo Rozwoju Ziem Zachodnich. Prezydium		
Rady Okręgowej w Poznaniu	1958	1.1
Urbański Jarosław	1961	1.1
Urząd Telefonów Miejsowych w Poznaniu Wydział Opłat	1966–1969	1.3
Uznańska Halina	1947	1.2
Walczakowie Aniela i Stanisław	1947	1.1
Weberówna Maryla	1948	1.1
Wieliczko L.	1952	1.1
Wodiczko Adam	1948	1.1
Wodiczkowa Janina	1950	1.1
Wojciechowska [?]	1961–1965	1.2
Wojtkowski Andrzej	1950–1960	1.1
Zabłocka Jadwiga	1961	1.1
Zakład Narodowy im. Ossolińskich - Wydawnictwo	1969	1.1
Zarząd Miejski Stołecznego Miasta Poznania.		
Wydział Podatkowy	1949	1.1
Zboiński Józef	1943	1.1
Zdzisława	1951	1.1
Żółtowska Helena	1961–1965	1.4

ANEKS 9

J. 173. Prace obce

Florian Barciński: *Kierunki rozwoju gospodarczego województwa poznańskiego*, 1957 (masz.),
 Mirosława Dobrzańska, Rościsław Kapliński, Tadeusz Płończak, Stanisław Podgórski, Leonard Tomaszewski, *Studia do ogólnego planu zabudowania Poznania*, Poznań 1946,

Eugeniusz Gorzelak, Zofia Gorzelak, *Biologia. Skrypt dla klasy XI ogólnokształcącej szkoły korespondencyjnej stopnia licealnego. Zeszyt I*, Warszawa 1901,
 Tenże, *Biologia. Skrypt dla klasy XI ogólnokształcącej szkoły korespondencyjnej stopnia licealnego Zeszyt III*, Warszawa 1951,
 Maria Gostyńska: *Reliktowa roślinność zboczy Kulina pod Włocławkiem*, druk: „Zeszyty naukowe Uniwersytetu im. A. Mickiewicza. Biologia”, Zeszyt II, 1959, s. 3–26 (nadbitka),
 J. Michoń, K. Mielczarek: *Pollenanalytische Untersuchung des Moores Chorzemin*, b.d., (masz.) (mapy – 1:10 000, 1:5000, 1:2500, masz.),
 G. E. Nichols: *Showy wild flowers that do not need to be protected*, druk: „Torreya”, vol. 26, March – April 1926, s. 17–28 (nadbitka),
 Józef Paczoski: *Początki socjologii roślin*, b.d., (masz.),
 Eugeniusz Piasecki: *Zabawy i gry ludowe w Polsce*, druk.: „Wiedza o Polsce”, b. d., T. III, s. 335–344 (nadbitka),
 W. Poliński: *Podręcznik do zbierania i konserwowania zwierząt należących do fauny polskiej*, Warszawa 1921–1929 (fragment),
 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, *Informator o rozwoju społeczno-gospodarczym woj. poznańskiego*, Poznań 1956,
 Richard Prümers, *Zeitschrift der Historischen Gesellschaft für die Provinz Posen*, Posen 1888,
 Kazimierz Simm (pod red.), *Słownik terminologii biologicznej*, Poznań 1952.

J. 174. Prace obce

Józef Rostański: *Przewodnik do oznaczania 1000 roślin dzikich i hodowanych z 440 rycinami. Zeszyt I z tekstem oraz Zeszyt 2 z rycinami*, Wyd. IV, Kraków 1911.
 Walther Schoenichen: *Bilder aus den italienischen Nationalparks am Circeo und in den Abruzzen*, druk.: „Beiträge der Naturdenkmalpflege”, 1935, Band XV, Heft 5, s. 227–305 (nadbitka),
 Otto Schwarz: *Die pflanzengeographie als Wegweiser eines naturbemaßten Landbaues*, „Zeitschrift Raumforschung und Raumordnung”, b. d., Heft 8, s. 1–7, (nadbitka).
 Bogdan Suchodolski: *W sprawie towarzystw naukowych*, druk.: „Nauka Polska”, 1967, R. XV, nr 5, (nadbitka),
 Władysław Szafer: *Zapiski florystyczne*, 1923 (nadbitka z Acta Societatis Botanicorum Poloniae, Vol. I, nr I, 1923),
 Barbara Szymańska i Stanisław Szymański: *Dziki Ostrów koło Brzozy*, druk.: „Zeszyty naukowe Uniwersytetu im. A. Mickiewicza. Biologia”, z. II, 1959, s. 80–95, (nadbitka)
 J. Trzebiński, *Jak zbierać i oznaczać rośliny. Praktyczne wskazówki do oznaczania i urządzania zbiorów roślin kwiatowych i zarodnikowych z podaniem ważniejszej literatury*, Warszawa 1917,
 Oscar Tumm: *Neuere Arbeiten zur naturkundlichen Erforschung Grosspolens*, b. d., (maszynopis),
 Jarosław Urbański: *Charakterystyka biogeograficzna woj. lubelskiego*, druk.: „Planowanie przestrzenne. Fizjografia”, b. d., s. 1–12 (nadbitka),

Bronisława Wiegner: *Czapliska Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej*, druk.: „Przyroda Polska Zachodniej”, 1958, R. II, Nr 1 (3), s. 55–67 (nadbitka),
Adam Wodziczko, Zygmunt Czubiński: *Materiały do inwentarza rezerwatów przyrody na odzyskanych ziemiach zachodnich*, 1946,
Powiat poznański, 1939, (nadbitka),
Fragment niemieckiego opracowania na temat wycieczek szkolnych, ok. 1942
America's parks... heritage of a people, po 1945 (druk).